

Joel Qillqa hinallata Laodiceapi kaq Qanchis Punchawniyuq Adventista Iglesiamanta - Yupay Huk iskay chunka hukniyuq

Jeff Pippenger
2025-12-31

Yupay iskay chunka hukniyuq

Sapa p'unchawmantaq sapa p'unchaw qespichina haywarisqa qichusqa kanqa, chaytaq churasqa kanqa ch'usaqyachiq millay melanaypaq ruway, waranqa iskay pachak qanchis chunka pusaqniyuq p'unchawkuna kanqa. Daniel 12:11.

1844 watapa 22 ñiqin octubre p'unchawmanta pacha, profecíaq pacha-kamayniyninman churayqa manañam allin profecía-kamayñachu kanman, cheqaqta “simiq cheqaq kayninta” rakiyta munakkuqkunapaq. Chunka hukniyuq versículopi kaq 1290 wata-kunaqa 1844 qhipaman huk simbólico pacha hina churana kan; hinaspa 1844 qhipaman churasqa kay, icha “pacha” nisqapa ima rurasqan elementonkunamanta mana kaq pacha, cheqaq kaypa t'ikrasqa qallariy yachayta waqaychanan tiyan, imayna 1844 manaraq chayamuchkaptin entiendesqa kasqan hina. 1290qa huk 30 pacha-ta rikuchin, chaymanta qhipataq 1260. 1844 manaraq chayamuchkaptin yachasqa kayqa karqanmi 508 watamanta 538 watakama kimsa chunka wata-kuna anticristo-pa 538 watamanta 1798 watakama kamachiyta qallarinanpaq wakichiy pacha kasqanta.

Kimsa chunka watakuna tikrayqa 2 Tesalonicensespi Pabloq rimanapa yuyayninmi. Pablonqa mana ima willakuytapas “pacha” nisqa imapaqchu churanchu, ichaqa chay kimsa chunka watakunapi paganisqmanta papalismoman tikraypa profético kasqankunaq característicankunatan reqsichin. Chaymantataq papal kamachikuy qallarín. Historia nisqapi entendesqa yachay, mana ima pachapa elementonniyuq, Bibliapa profecianpi tawaq kamachiy-mantam pichqaq kamachiykama tikrayta reqsichin, chaymanta qatiqtaq iskaymanta ñawpaq papal yawar mayllakuyta; chayhinataq rikuchin suqtaq kamachiy-manta dragónpa, bestiapa, llulla profetapa kimsa hukllachasqa t'inkiykama tikrayta, hinaspataq iskayñiqin papal yawar mayllakuyta.

Kimsa chunka watakunaq wakichikuyninmanta qatiq profético pachapa, Diospa aqllasqa llaqtawan rurasqan tratonpa hatun unanchanmi. Iskay atiykunapa tikrasqan kimsa chunka watakuna patapi, chaymanta qatiq waranqa iskay pachak suqta chunka watakuna ñak'arichiywan, Cristoq kimsa chunka wata wakichikuyninwan tupayan; chaymanta qatiq waranqa iskay pachak suqta chunka p'unchawkuna qespichikuypaq. Anticristoq kimsa chunka wata wakichikuyninqa Cristoq kimsa chunka wata wakichikuyninta llullaq hina qatiparqan. Kimsa chunka watakunaq tukukuyninmi reqsichin ichaqa Cristoq kallpachasqa kayninta bautizakusqanpi, utaq anticristoq kallpachasqa kayninta 538 watapi. Anticristoq kallpachasqa kayninqa hamurqan qullqiwan soldadokuna yanapayninmanta, ñawpaq qhapaq suyuq qospasqanmanta; Cristoman ichaqa hich'asqa atiyqa hamurqan ñawpaq qhapaq suyumanta, maymantachus Pay kimsa chunka wata ñawpaqpi llusqsimusqa karqan.

Ishkay pachakuna iskayninpa t'aqasqankuqa huk kallpachaywanmi señalasqa kachkan, hinaspa Abramwan Pablo nisqankupi iskay pachakuna t'aqasqankuqa mana sasachu tupachispa reqsichisqa kachkan. Abramwan Pablo kimsa chunka watapi t'aqasqankupi, wakichiy pachaqa ñawpaq kimsa chunka watakunam karqan, arí, pactopa rurayninpa riksichiqnin, chaymi Abrampa mirayninkunata kallpachasqa Egiptopi wata-sapa kasqankumanta willakusqa qhelqakuyta hunt'anankupaq. Tawa pachak kinsa chunka watakunaqa aswan huk simbólicota t'aqanakuytapas charin; allinta churakuspaqa, ñawpaq iskay pachak chunka pichqa watakunaqa Diospa rantinchasqanwan Faraonwanmi riksichisqa kachkan. Josépaq hinaspa ñawpaq 215 watakunapaqqa allin Faraonmi karqan, Moisespaq hinaspa qhipa 215 watakunapaqqa mana allin Faraonmi karqan.

Chay rakiyqa iskay pacha tawa miraykunamanta kasqanta reqsichin. Ñawpaq tawa miraykunapa qhepa tawa miraykunaman churakuyta atin, sapa siq'ipi siq'i hina; chayta ruwaspaqa, Joséwan Moiséswan, profético alfa hinataq omega hina, huk allin alfa Faraonwan hinaspa huk mana allin omega Faraonwan tupanku. Kay kikinchasqa qhawariymantam hatun k'anchay llusqinman, ichaqa ñuqaqa sasallam reqsichini: Abrampa tawa kaq miraymanta willakusqanqa chay 430 watakunapi tawa miraykunamanta iskay testigokunata reqsichisqanta. Tawa miraykunapa iskay kuti rikuchikuyninqa Génesis tawa hinaspa pichqa genealogiakunapi tarikun. Yawar miraykunapa listayninpa qallariynin hina Cain hinaspa Set-ta qhawarispapa, Setmanta Noékama pusaq miraykuna kasqanta tarinchik; chaykuna chawpinpi rakisqa kaptinqa, iskay pacha tawa miraykunamanta rikuchikuy kasqanta tarinchik. Kayqa reqsichisqam kachkan Setpaqpas Cainpaqpas pusaq mirayniyuq siq'ikunapi.

Tawa pichqa kaq capitulokunapi ayllup mirayninkuna rikuchisqa kanku chay sapan llinp'ikuna tukukuyninwan, chaymi Noé. Noéqa Diospa runakunawan rurasqan pactonpa unanchaqninmi, mayqinchus k'uychiwan rikuchisqa. Abramqa Diospa akllasqa llaqtawan rurasqan pactonpa unanchaqninmi, mayqinchus circuncisión nisqawan rikuchisqa. Chay iskay pactokunaqa sapa kuti huñusqa kachkanku, hinallataq Génesis chunka hukniyuqpi, maypichus Babelpa torre tarikusun Noépa unu p'ampasqan qhipata, chaypim Abramman pusanapaq ayllu miray churakapun. Chay pasajepi chunka miraykunam, mana pusaqchu. Chay pasajepi Abramman pusanapaq kaqpi, hinallataq Noéman pusanapaq pasajepi, Noépa pactonwan Abrahampa pactonwanmi rikuchisqa kachkan.

Chunka kinsa chunka hukniyuq qillqapi akllasqa llaqtamanta rimakuq pasajepe, chay miraykunamanta iskayniyuqqa hatun k'anchaywan hunt'asqa kasqankuta tarinchik.

Hina Eber kawsarqan kimsa chunka tawa watakunata, hinaspa Pelegta paqarichirqan. Hina Eberqa Pelegta paqarichisqan qhipaman kawsarqan tawa pachak kimsa chunka watakunata, hinaspa qhari churikunata warmi ususikunatapas paqarichirqan. Hina Pelegqa kawsarqan kimsa chunka watakunata, hinaspa Reuta paqarichirqan. Génesis 11:16–19.

Eber nisqapiyqa ñawpaqmi chay hebreo simipi qhipaman riqsisqa kananpaq “Hebreo” nisqa hebreo simimanta rimariyqa. Akllasqa llaqtapa paqarinmanta willakuypi, chunka mirayninkunamanta hukninpa “Hebreo” sutinchasqa kachkan, chaymi akllasqa llaqta riqsisqa kananpaq karqa. Kimsa versículopi Eberwan Pelegwanmi akllasqa hebreo ayllupa t'aqasqa

kasqanta reqsichinapaq llamk'achisqa kanku. Eber ninqa “chimpay” utaq “chimpaq runa” ninanmi, chaymi “Hebreo” simipa saphiyin. Abramqa Babiloniamanta Aypasqa Allpaman chimpaqkunapa unanchaqninmi. “Peleg” ninqa “rakiy” utaq “t'aqay” ninanmi, Génesis 10:25pi nisqaman hina, maypim willawanchik Pelegpa p'unchayninkunapi “allpa t'aqasqa kasqanta.”

Eberwan Pelegwanmi profetiko rakiyta rikuchinku, cheqanta chiqninchayta munasqankupaq “cheqa nisqa simita”. Noépa miraynin iskay siq'ita paqarichirqa, sapaqninpi pusaqniyuqta, chaymi iskay tawa miraykunata rikuchirqa, imaynatachus Egiptopi 430 watakunapas. Génesis chunka hukniyuqpa mirayninqa chunkawanmi rikuchisqa, manam pusaqwanchu, akllasqa llaqtapa miraynin kasqanrayku. Akllasqa llaqtaqa iskay pisqa huñukunaman rakisqam, chayhinataqmi chunka virgenkunapa parábolanwan tupachikun, chay parábolaqa Diospa pacton llaqtanmanta.

Chay akllasqa llaqtapa mirayninpi, Pelegpa sutinpas hinallataq paypa historiapi hunt'akusqanpas iskay kastakunapa rakisqanta reqsichin, yuyaysapa icha mana yuyaysapa sipaskunamanta, chay Bibliapa historiankupi kay pachaqa Babelpa torrepí rakisqa kasqan pachallapi. Chunka yupaypi, Pelegqa pisqa yupayniyuqmi, chaymi chunkaq chawpin kasqanrayku. Hebreo Eber, Abramwan rikch'achisqa, huk mana yuyaysapa sipasta reqsichin, maypachachus chimpan hinaspa yuyaysapa sipasman tukupun, iskay kastakuna chawpi tutapi waqyasqawan rakisqa kaptin. Eber, sutimpi ñawpaq hebreo kaspá, Abramta reqsichin, pactopi ñawpaq hebreo kasqanta. Apunchik Abramta Babiloniamanta waqyamuspa llusichirqa chayqa chawpi tutapa waqyasqan willakuyninta rikch'achirqa, chaymi iskay kaq angelpa kallpachasqa, payqa qharikunata warmikunatapas Babiloniamanta waqyan llusichinapaq.

Chunka virginkuna chunka kaqkunamanta yachachikuyqa Eberwan Pelegwan rikuchisqa kachkan, llusimuyman waqyayta qhawachispa, Pelegpa rakina liniankamaña probacionpa punkunta wichq'anankama. Profético tupanakuypiqa Eberqa Peleg qhepanta 430 watata kawsarqa, chaymanta Pelegqa 30 watata kawsarqa. Abrampa kimsa kutinantinkama pactonpa ñawpaq ñiqin puriyinqa Eberwan Pelegwanmi rikuchisqa karqa. Abramqa, Eber hinallataq Peleg hinallataq, iskay clasekunapa chawpinpi rakina linea hina karqa. Pabloq Abrampa profecianman yapasqanqa Pelegpa Eberpa profecianman yapasqanmi. Eberqa 400 watakunata willakurqa, ichaqa Pelegqa 430 watakunatam sut'icharqa. Chayrayku Pelegqa Pablota rikuchirqa, hinallataq Pabloq 400 watakunaman 30 watata yapasqanta; Pabloq ministerionninpas Bibliapa profecianpi “Peleg” nisqata reqsichinapaqmi karqa. Bibliapa profecianpi “Peleg” nisqa, Pabloq reqsichisqanqa, nacionpa rakisqanta literalmente espiritualmente tikraqta rikuchirqa.

Semmanta Pelegkamaqa pichqa miraykuna kanku, hinaspa Ruemanta Abramkamaqa pichqa miraykunallataq kanku.

Hinaspanmi Abramta nirqa: Ciertopuni yachay, miraynikiqa mana paykunapa allpapiqmi wak llaqtayuq hina kawsanqa, paykunatataq sirvinqa; paykunataq tawa pachak wata ñak'arichinqaku. Génesis 15:13.

Kunanqa Abrahammanpas mirayninmanpas promesakuna qusqa karqa. Mana ninchu: “miraykunaman”, achkaqkunamanta hina; aswanpas hukmanta hina: “mirayniykiman”, chayqa Cristo kashan. Kaytataq nini: Diospa Cristo pi ñawpaqta takyachisqa rimanakuytaq,

kamachikuy, chusku pachak kimsa chunka watakuna qhipaman hamuspa, manam pampa chinkachiyta atinchu, promesata mana imapaqpas saquespa. Sichus herenciqa kamachikuymanta kashan chayqa, manañam promesamantanachu; ichaqa Diosqa Abrahammanqa promesawanmi qorqan. Gálatas 3:16–18.

Kimsa chunka watayuq

Jesúsqa kimsa chunka watayuq karqan llamk'asqanta qallarispa.

Jesúsqa kikinmi qallarisqa kimsa chunka watayuq hina kaspá, runakuna yuyasqankuman hina Josépa churin karqa; payqa Helípa churin karqa. Lucas 3:23.

Josefta kimsa watayuq kashaspanmi Egiptopi Faraonta sirviyninta qallarisqa.

Josefqa kimsa chunka watayuqmi karqa Egiptopa rey Faraonpa ñawpaqenpi sayaqtin. Hinaptinmi Josefqa Faraonpa qayllanmanta llusqirqa, hinaspataq purirqa llapa Egipto hallp'antinpi. Génesis 41:46.

Profeta Ezequielqa kimsa chunka watayuq karqan ministerionta qallarispa, hinaspataq ministerionqa iskay chunka iskayniyuq watakunaq kama karqan.

Kunanmi chayamurqan kimsa chunka wata hunt'asqapi, tawa kaq killapi, killapa phisqa p'unchawninpi, noqaqa presokunawan kusha kashaq Chebar mayu patapi, chaypira hanaq pacha kicharikurqan, hinaspan Diospa rikch'anankunata rirqani. Ezequiel 1:1.

Ezequielqa qillqasqankunapiqa aswan achka historiapi rikusqa willakuykunam kachkan, mayqin profetapas mana hina. Ezequielqa qillqasqankunapiqa chunka kimsayuq chiqap p'unchayman rikuchiq willakuykunam kachkan, chaymanta yachaqquna, historiata qillqaqkunapas mana musyaspankutaq chiqaqchanku paypa ministerionnin iskay chunka iskay watata mast'arikusqanta, ichaqa mana yachankuchu iskay chunka iskayqa pachak tawa chunka tawayuq waranqa t'oqsunnin kasqanta.

Rey Davidqa kimsa chunka watayuq karqa qhapaq kayta qallarisqanpacha, tawa chunka watataq qhapaq karqa.

Davidqa kimsa chunka watayuq karqan rey kayta qallarispa, tawa chunka watataq reynirqan. Hebron llaqtapiqa qanchis wata soqta killayuqta Judápa hawkanpi reynirqan; Jerusalén llaqtapitaq kimsa chunka kimsayuq watata llapa Israelmanta Judámantawan reynirqan. 2 Samuel 5:4, 5.

Davidpa tawa chunka watayuq kamachikuyninqa huk unancha yupaymi, chay 40 pachaqa Abrampa hinaspa Paulopa 430 watankunahinallataqmi, imaraykuchus chay 40 wata iskay rakikuman rakisqa kachkan (qanchis wata kuskanwan hinaspa kimsa chunka kimsa wata). Davidpa chay tawa chunka watayuq kamachikuyninpa iskay pachankunaqa yapasqa profético pakasqa rimayniyuqmi kanku, imaraykuchus huknin bíblico testigoqa chay iskay pachakunata qillqarin qanchis wata hinaspa kimsa chunka kimsa watakunata. ¿Imatataq chay suqta killata Segundo Samuelpi yapasqa kaqnin rikuchin, hinaspataq imaynataq 7.5 hinaspa 33qa 40man chayan? Chaypi suqta killayuq tinkuy kachkan, chayqa huk profética cheqaq kayta rikuchinanpaqmi.

Davidpa Israelpi kamachisqan p'unchaykuna tawa chunka watakuna karqan: Hebrón llaqtapi qanchis wata kamachirqan, Jerusalén llaqtapitaq kimsa chunka kimsa watata kamachirqan. 1 Reyes 2:11.

22qa yupayqa huk unanchaq yupaymi, divinidadwan runakayta huñusqanta qhawachin, hinaspapas Ezequielpa ministerionninqa iskay chunka iskayniyuq watakuna unaykarqan. Josepa chunka tawa watankunaqa iskay p'unchayman rakisqa kashan, sapa hukninpi qanchis wata; Cristopa pactonpa semanannintaq iskay kikinkama rakisqa 1260 p'unchayniyuq p'unchayman rakisqa kashan; Davidpa tawa chunka watayuq kamachikuynintaq iskay p'unchayman rakisqa kashan, iskaynin p'unchaykunata t'inkichiq huk yapasqa unanchaqwan.

Jesúsqa Profeta, Sacerdote, Reymi. Qhipa p'unchaykunapi Atinqa Iglesiasanta, atipaqta, huk unanchasqa hina hoqarinqa; chay Iglesiasantaq Cristosmi rikuchin, payqa profeta, sacerdote, rey; paymi Divinidadninta runakunawan huñurqan, Ezequiel profetapi, José sacerdotepi, David reypi rikuchisqa. Chay tawa unanchakuna kimsa allin qharikunata ninapi rikuchinku, chay ninaqa qanchis kuti aswan ruphasqa kasqa imayna kaqmantapas; hinaspataq tawa kaq rikhurimurqan, paytaq Diospa Churin hina karqan. Llapa kay pacham kachkanqa Nabucodonosorpa qori unanchan raymipi rikuchisqa, llapankutaq rikusqanku Iglesia atipaqta, runa profetamanta, runa sacerdotemanta, runa reymanta ruwasqa, tawa kaq Divino Persona sustentakusqan.

“Satanásmi kay pachata presocharqan. Payqa huk ídolo sábado nisqanta apamurqan, rikch'arispá ancha hatun importanciata qonman hina. Payqa cristianokunaq pachanmanta yupaychayta suwarqan, Señorpa Sábado manta kay ídolo sábadoman apachispa. Pachaq runakunaqa huk tradiciónman, runa-rurasqa kamachikuymán k'umuykunku. Imaynatachus Nabucodonosorqa Dura pampapi qorimanta imagninta sayarichirqan, chaywanpas kikinta hatunchaspa, chayhinallataq Satanáspas kay llulla sábadopi kikinta hatunchan, maypaqchus hanaq pacha p'achanta suwarqan.” Review and Herald, 8 de marzo de 1898.

Tawa Yupayniyuq

Profecía nisqapa nivelninpi, tawa chunkaqa Abrampa tawa pachakninmanta diezmo hina kachkan, hinallataq tawaqa tawa chunkamanta diezmo hinam. Ima profética característicaspas yupay tawaipi tarikusqaqa, tawa chunkapa simbolismowan tupachikunanmi; chay simbolismotaq kutin tawa pachakpa simbolismowan tupachikunantaqmi. Chay contexto ukhupi, tawaqa achka kutipi “llapa pacha mast'arikusqa” nisqata representan, reqsisqa yuyay hina; ichaqa hinallataq “huk puriy ñawpaqman” nisqatapas representan, wakin contextokunapitaq “ñawpaqman puriq thuñichiy” nisqatapas.

Qanchis cornetakunamanta ñawpaq tawaqa Roma Occidentalpa allin-allin chinkachisqa tukuyta rikuchin. Roma Orientalqa Constantinopla llaqtapi tukurqan tawa Sultán Otomanokunaman kasukuspa. Chhika chhikamanta, Roma orientalpas occidentalpas tawa pacha-kunakama allin-allin t'aqanakuspa urmaq rirqan, tawa cornetakunawan rikuchisqa hina, chaymanta pisqayuyta suqtayuyta cornetakuna Islamwan urmachisqankurayku. Iskay siq'ikuna kuskalla Roma urmayninta tawa miray cornetakunapi reqsichin, chaykama Islamwan waqla-makuynin astawan kallpachasqa tukuspa tukupuyninman apan, maypachachus Islampa tawa sultánkuna qhapaq kayta

suyupi atipananku. Occidentepa Orientepaq historiankuna qallarín Constantinoq 330 watapi Imperiota rakisqanwan.

330 watapi qallariyninmanta qallarínku Roma occidental nisqapa tawa pututukuna, hinaspa pichqaq kaq hinaspa suqta kaq pututukuna rikuchínku chay kallpata Roma oriental nisqata urmachirqan, chay Roma orientalpas 330 watapi qallarirqan. Iskaynin Roma, occidental hinaspa oriental, yanapakurqanku 538 watapi papal kallpata kay pachapa tiyananman churay llamk'aypi; chayrayku occidental hinaspa oriental nisqa iskay siqi rikuchínku Estados Unidos nisqapa iskay waqranta, paymi Domingo kamachiypi papal kallpata yapamanta kay pachapa tiyananman churayta rurán. Roma occidentalqa iglesia-pa kamachikuyninpa unanchaqanmi profético tupanakuypi, Roma orientalqa estadopa kamachikuyninpa unanchaqanmi.

Roma occidentalpa hinaspa, Roma orientalpa hinaspa urmaynin historiankunapi, Roma papalpa historianninqa rikuchisqa kachkan. Discipulokunapa iglesiamanta qallarísqa, Éfeso nisqawan sutichasqa, ñawpaq kimsa iglesiakuna chay tawa kaq iglesiawan pusanku, chaymi papadoqa 538 watamanta 1798 watakama. Apocalipsis chunka kimsayuqpi, papadoqa rejsisqa kachkan 42 killakunata kamachi hina, 1798 watapi wañuchi ch'akiyoq llaquynin hampisqa kaptin, domingo kamachiypi. “Tiempoqa manaña kanchu” 1844 watamanta qhipaman, chayrayku iskay chunka iskayniyuq killakunaqa huk unanchasqam persecución pacha-muyuqpaq, domingo kamachiy mantapacha Miguel sayarimunankama. Pionerokuna entienderqanku iglesiakuna, sellokuna, trompetakunapas kimsa historiapa siq'inkuna kasqankuta, hukninwan huknin pasaq, kikinpurapi puriq. Roma occidentalpa profético testimoniunta Roma orientalpa siq'in pataman, hinallataq Roma papalpa siq'in pataman churayqa manam Milleritakuna apaykacharqanku hina huk profético aplicaciónchu, ichaqa chay técnicaqa manam mayqin paykunapa ñawpaqmanta sayachisqa yachayninkunatapas contradicechu.

Sapan sapanpa hina, ñawpaq tawa trompetakunaqa churanan kanku pichqayuqtaq soqtayuq trompetakuna rikuchisqan historiapa patanman, hinaspataq ñawpaq kimsa iglesiakunapa sapanman, paykuna pusanku tawa kaq iglesiawan rikuchisqa papal ñak'ariy pacha kama. Huk siq'ipi tawa trompetakuna, iskay kaq siq'ipi tawa sultankuna, kinsa kaq siq'ipitaq tawa iglesiakuna. “Tawa” yupayqa tukuy pachapi mast'arikusqata niy, ichaqa hinallataq huk civil utaq religioso atiyniyoqpa wiñaymanta urmachisqa chinkachiytapas niy. Imatachus chay rikuchin, chayqa contexto nisqawanmi sut'ichasqa kan.

Inti domingo ley nisqanpiqa, papal atiynin kutichisqa kan. Ñawpaq kuti papadokuna atiyniyuqchasqa karqanku chayqa, kimsa chunka watayuq wakichikuy pacha karqan. Ñawpaq tawa iglesiakunamanta, tawa kaq iglesiaqa papadokunam, ñawpaq kaq iglesiaqa disipulokunam karqanku, Éfeso hina rikuchisqa. Cristiano iglesiapa ñawpaq kimsa mirayninkunaqa pusarqanku tawa kaq iglesia Thyatira nisqaman, chayqa Jezabel hina rikuchisqam. Thyatira-man chayaspaga, 538 watapi, Orleans Consejo nisqapi domingo ley nisqa kamachisqa karqan; chayhinaqa Estados Unidospi domingo leyta reqsichin, 1798 watapi wañuy onqoy hina k'irisqa chinkaynin allinyasqa kaptin.

1798 watamanta, Estados Unidos llaqtapi Inti punchaw kamachikama, ñawpaq tawa iglesiakunawanmi rikuchisqa kachkan. Tawañiqin iglesia, nisqa Thyatira, Inti punchaw kamachiyta sut'inchán, chaymanta qatimuq papal ñak'arichiytapas. Ñawpaq iglesia, Éfeso, ñawpaq munakuyninta chinkachiq iglesia, tawa hatua wiñaypaq chinkachiypa tukukuyninpi tukurqan, Thyatira-pa Inti punchaw kamachiypi. Thyatira-pa Inti punchaw kamachiman pusamuq mirayqa, kimsañiqin miraymi Pergamos-manta. Thyatiraqa Inti punchaw kamachita rikuchin, gracia p'unchaypa wichq'akuyninkama; Pergamos-taq kimsañiqin miraypa allinmana rimanakuyta rikuchin, chaymi Thyatira-paq ñananta wakichin. Pergamos-pa kimsañiqin miraynin, hinallataq chay allinmana rimanakuy mayqinmi rikuchin, ñawpaqta hunt'akusqa karqan Constantinoq p'unchayninpi; paymi 321 watapi ñawpaq kaq Inti punchaw kamachita qespichirqan. Estados Unidosqa Éfeso-pa corderon hina qallariykuq karqan, ichaqa maypachus Thyatira-ta kutichin tronoman, chayqa dragón hina rimarin.

Estados Unidos suyupa ñawpaqman puriq thuñichisqanqa Apocalipsispi kaq ñawpaq tawa iglesiakunawanmi rikuchisqa kachkan. Bibliapi profeciapa soqtayuq qhapaq suyupa ñawpaqman puriq thuñichisqanqa tawa miraykunapi pasakuchkan, chaykunam domingo p'unchaw kamachikuymán apan, maypichus allpa uywaqa dragón hina rimarin. Qhipa mirayqa dragónwanmi rikuchisqa kachkan, chayqa qara aycha animalmi, Edén huertapi hina; chayraykum Juan Bautista, hinallataq Jesúspas, ñawpaq Israelpa qhipa mirayninta “mach'aqwaykunapa miraynin” nispa suticharqanku.

Tawaq kaq qhipa wiñaymiraypas, icha “akllasqa wiñaymiraqmi”, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunata rikch'achiq; mana chayqa, paypa tupaqninmi, mach'aqwaykunapa wiñaymiraq. Huk claseqa Cristopa rikch'ayninta rurakusun, hukñataq uywapa—amarupa—rikch'ayninta. Mach'aqwaykunapa wiñaymiraqqa, Diospa Simiypi sut'inchasqa qhawaykuchisqa kachkan tawa kuti. Sapa kutin willakuypiq contextoqa hukniraymi.

Ichaqa fariseokunatawan saduceokunatawan achka runakuna paypa bautismonman hamuqta rikuspataq, nirqan paykunaman: ¡Mach'aqwaypa miraynin, pitas qankunata willarqasunkichis hamuq phiñakuymanta ayqenaykichispaq! Mateo 3:7.

Sichus “mach'aq wayrurukunapa miraynin” nisqaqa Juan mana munasqan iskay secta runakunamanta huk k'aminakuy rimayllaña kaspaqa, chay rimaymanta mana imapas nisqa kananmanchu karqan. Ichaqa Diospa Simiypi sapa simipas sagrado kasqanrayku, Juanqa Sadduceokunatawan Fariseokunatawan huk sut'inchasqa sutita churaykarqan. Chay sutichasqaqa proféticaman hina sut'inchasqa kachkan, maypi nisqa pasajepa contexto ninqanman hina. Chay pasajepi Juanqa paypa ministerionta hunt'ashaq hina reqsichisqa kachkan, chaymantaq Sadduceokunapas Fariseokunapas willakuymán yaykunku. Qallariy versículokunapi Juanqa Isaíaspa “ch'in pampa chawpipi waqyaq simin” nisqa hina reqsichisqa kachkan.

Chay p'unchaykunapi Juan Bautista hamurqa, Judea chunlla pampapi willakuspa, hinaspa nispa: Arrepentikuychik; hanaq pacha qhapaq suyuqa qayllamñan kachkan.

Paymiqa kashan profeta Esaiaspas rimayninpi nisqaqa, kaynata nispa:

Ch'inpi waqllapi qapariqpa rimaynin: “Señorpa ñanninta waqaychaspa allichaychik, ñanninkunata chiqanta ruraychik.”

Hinaspallataq Juanqa camello millwawan rurasqa p'achan churakusqa karqa, qarawan rurasqa chumpitaq sik'in muyuriqninpi watakusqa; mikhunanpas langostakuna hinaspa sach'a misk'i karqa.

Hinaspataqmi payman Jerusalén llaqtamanta, llapa Judea suyuntinmanta, hinallataq Jordán muyuriq llapa suyumantapas; paywanmi Jordánpí bautizakurqanku, huchankuta willakuspa. Ichataq achka fariseokuna, saduceokunapas bautizakuyninman hamuqta rikuspataq, nirqan paykunaman: Mach'aqwaypa wawakuna, ¿pitaq qamkunata willarqanki hamuq piñakuymanta ayqenaykichikpaq? Mateo 3:2–7.

Ñawpaq Israelpa qhepa mirayninqa “mach'aqwaykunapa miraynin” sutichasqa kashan ch'in pampa lloqsimuq huk willakuqpa nisqanman hina. Juanmi chay willakuq karqa, paymi Malakiaspa kachamusqan qhari rurayninta hunt'arqa, chaymanta Rimanakuypa Kachaqninpaq ñanta wakichiq hina; paymi hinallataq Isaiaspa reqsisqan ch'in pampapi qapariq simi karqa.

“Raphikuna” nisqata unanchasqa hina qhawarispaqa, tarisunchik paykunapa “willakuyta” unanchasqanta. Ñawpaq kaq rimayqa Adánwan Evawanmi, paykuna mana chanin kayninkuta higos raphikunawan pakarqanku. Ñawpaqtaqa k'anchay p'achawan, chanin kay p'achawanmi p'achallisqa karqanku; ichaqa chay chinkariptin, qhawarirqanku q'ala karqankuta, Laodicea runakuna hina, pikunachus yuyanku llapa imata ruwanankupaqa “willakuy raphikunapa” qhepanta pakakuyllam kasqanta, hinaspa llapa imapas allin kananta. Pasajepi ñawpaqman rispaqa, Juanqa chiqanta rimarin Laodicea judiokunapa contranpi, Abrahampa yawarninmanta salva-sqa kayta atinisqankupi suyakusqankumanta, imaraykuchus paykunapa hatunchakuyqa willakuypa ch'usaq raphikunallan karqa. Runapa p'achankunaqa pichus pay kasqanta rikuchin.

Sach'akunaqa runakunapaq hinallataq qhapaq suyu-kunapaqpas unanchanmi, chanta rurun, k'allman, muhu, allpa, yaku, saphin, sut'inchasqataq rap'inkunapas sapaq prophetic unanchakuykunata kikillankumanta reqsichinku; ichaqa sapa chay chiqaqkunapa huk unanchakunawan tinkisqa kachkan, imaymana willakuy-manta prophetic siq'ikunapi, mayqinchus chay “sach'a” nisqata ruwaykuykunapaq prophetic unanchankunata apamunku. Chaymantaqa, ñawpaq kaq sach'apa prophetic unanchayninqa kaymi: wañuy-man utaq kawsay-man churanakuyta unanchan.

Juanpa willakuyninqa rikuchisqa kachkan pachallikusqanwan, mikhusqanwanpas. Willakuy qhepaq mikhuna, ñawpa Israel hatun ayllupa qallariyninpi kaq maná hina, utaq tukukuyninpi Hanaq Pachan T'ant'a hina; mikhusqa kanan. Chay mikhunaqa rikuchin huk willakuy qhepaq suyasqa-pruebapaq willakuyta, mayqintachus mikhunayku, imaraykuchus chayqa Cristopa aysann, yawarninmi. Juanpa pachallikusqanwan mikhusqanwanpas reqsichin chay willakuyta, hinallataq willakuqta, paymi Cristopa ñanninta waqicharqan. Juanqa rikch'akun qhipa willakuqman, paymi Cristopa ñanninta waqichan, payqa Pactopa Willakuqnintaqmi, Intiq p'unchaw kamachikuypi usqhaylla templonman hamuq. Chay rurasqa kaptinqa, mana yuyaysapa sipaskuna, paykunataqmi Laodicea runakuna hinaspa zizáña kasqanku, rikuchinqaku qhipa tawa kaq mirayta, Abrahampa

cheqaq pacto llaqtan kasqankuta niqkunamanta, imaynatachus Juan ch'in pampa-manta rikurimusqan p'unchawkunaqpi fariseokuna hinaspa saduceokuna ruraraqanku hinata.

Juanqa camellu millmamanta rurashka p'achata churakurqa, karamanta watanakunatawan, chaypiqa chakramanta uywakuna yugowan hap'ichikusqankuman hina huk hap'ina rurasqapas karqa. Mikurqa, chayraykutaq paypa willakuyninqa langostakunamanta karqa, qhelqakuna ukhupiqa Islampa ñawpaq simbuluyninmanta; Islammanta willakuynintataq mishkiwan chaqrUARqa.

Israelpa wasinmi sutinta “Maná” nispa sutincharqan; hinaspan culantro muhu hina karqan, yuraq; mikhunanpa malliqnintaq abejapa misk'iwan ruwasqa llamp'u t'antakuna hinam karqan. Éxodo 16:31.

Manáqa Diospa Siminpa unanchanmi, chayqa misk'ihina mallikuq karqa, chaytaq profetakuna reqsichinku willakuypa mallikynin hina, paykuna mikhuq hina rikuchisqa kashaqtin. Juanqa Islam willakuyta apamurqa langostakuna hina rikuchisqa, hinaspa camelloqa qarawan rurasqa chumpiwan camelloqa chukchawan. Langostakunaqa camellowan kуска iskayninku Islampa unanchankunam. Chay Islam willakuyqa Diospa Siminpa k'anchayninwan chaqrusqa karqa, chaytaq “misk'i” hina rikuchisqa.

Chaymi Jonatán nirqan: Taytayqa kay allpata manchakuymán churaran; qhawariychik, ama hina kaspa, imayna ñawiykuna k'anchaykusqanta, kay misk'ita aslla mallikusqayrayku. 1 Samuel 14:29.

Juanqa manam Islam nisqamanta willakuyllatachu qhawarichirqan, aswanpas payqa ch'in pampa llaqtamantan hamurqan, Elias hinallataq; Juanqa manam mielllatachu mikurqan, aswanpas sallqa mielta mikurqan, imaraykuchus payqa, Cristo hina, manam chay p'unchaykunapi yachachisqa kasqachu chay institucionkunapi, paykuna kikin willakuyninkuypa mielniyoq karqanku, fariseokunap hinaspa saduceokunap levaduranta qhawarichispa. Juanqa ch'in pampamanta mielta mikurqan, imaraykuchus payqa chay p'unchayninpi kaq religionmanta institucionkunamanta hawa, Santo Espirituwan yachachisqa karqan. Chay pachaq cinturonninga huk bisagra hina rurasqayuq karqan, maymanmi runaqa camello millmayoq p'achanta watarqan. Chay bisagraqa Juanta qhawarichin, paymi kay pachamanta hanaq pachapi santuario kama tikraypa chawpin karqan.

“Profeta Juanqa iskay dispensasiyunkunapa t'inkisqanmi karqa. Diospa rantin kasqanrayku lawman, hinallataq profetakunaman, cristiano dispensasiyunwan imayna tupanakusqankuta rikuchinanpaq ñawpaqman sayarqa. Payqa aswan uchuy k'anchaymi karqa, chaypa qhepantataq aswan hatun k'anchay hamunan karqa. Juanpa yuyayninga Espíritu Santowan k'anchasqa karqa, llaqtanman k'anchayta qhispichinanpaq; ichaqa mana huk k'anchaypas hayk'aqpas llipiparqachu, nitaq hayk'aqpas llipiparinqachu urmaq runaman, Jesúsqa yachachisqanmantawan ejemplonmantawan llusqsimuq k'anchay hina sut'itaqa. Cristotaq Misionnintaq mana allinta yachasqachu karqa, llanthuyniyuq sacrificio kunapi rikuchisqa unanchasqankunapi. Juanpas manaraqmi hunt'asqata yachasqarqachu hamuq, mana wañuq kawsayta Qespichi rayku.” El Deseado de Todas las Gentes, 220.

Juanpa p'achallinmi Cristo bautizakusqan pachapi rikuchisqa qallarin, chaymi kutirikuy pacha karqa, Juan bautizashasqan chiqawan unanchasqa. Chay chiqaq sutichasqa karqa Betábara, kayqa nin “chimpay punku”, hinaspataq chaymi ñawpa Israel runakuna ch'in pampa lloqsispa Aypasqa Hallp'aman haykusqanku chiqaq, imaynan Juanpas rurasqanta hina.

Chiqaqmi, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq kuyuriyninmi Juanpa rikuchisqanqa; ichaqa noqaykuqa kayllatam sut'inchashanchik: Jesús bautizakusqan p'unchawkunapiqa, paywan Juanwan suticharqanku chay miraytaqa “mach'aqwaykunapa miraynin” nispa. Jesús hamurqa Diospa Chunka Kamachikuynin kamachita hatunchanapaq, hinallataq paymi Bibliapi llapa simitaq sonqochirqan; chayrayku, pay ñawpa Israilpa qhepa mirayninta “mach'aqwaykunapa miraynin” nispa sutichaspanqa, allinta yachan iskay kaq kamachikuyqa kinsa kaq, tawa kaq miraykunapi hunt'akuspa ruwakusqan taripayta reqsichisqanta.

Kimsaq kaq miraykunan, tawa kaq miraykunatawan, huk lliw pisi-pisimanta wiñaq taripakuyta rikuchin, chay taripakuyqa tawa kaq miraypi tukukun, mayqinchus machaq wayk'ukunapa miraynin kasqa. Cristopa bautismonqa 9/11-ta rikch'achin. Laodicea nisqapa qanchis p'unchaw adventista mirayninqa chay p'unchawmanta pacha qhipa mirayninpiña karqan. Juanpa willakuynin fariseokunaman saduceokunamanpas, Laodicea willakuy karqan.

Ichaga, achka fariseokuna, saduceokunapas paypa bautismonman hamusqankuta rikuspa,
payqa nirqan paykunaman,

¡Amarukuna miray, pim qankunata willarqa hamuq piñakuymanta ayqenaykichikpaq!

Chaymi, hinaspa allin ruraykunata wanakuymanta hina kaptinqa qispichiyichis; amaqá sonqoykichispi ninkichischu: “Abrahammi ñuqanchispa taytanchis,” nispa.

imaraykichikmi: kay rumikunamantaqa Dios atipawanmi Abrahampaq wawakunata hatarichiyta.

Kunanpas sachapas hachagaqa sachakunapa saphinkama churashqanñam kashan; chayrayku llapa sachaga allin ruruta mana apariqqa kuchusqa kanqa, ninamanpas wikch'usqa kanqa. Noqaga yakuwanmi bautizaykichik wanakuykama; ichaga qhepata hamuqqa noqamanta aswan kallpasapaqmi, paypa usut'ankunata aparinaypaqpas manam ñoqaga hinachu kani; paymi bautizaykichik Espíritu Santowan, hinallataq ninawan. Paypa wayrachinan makinpim kashan, paytaq era nispanpis allinta pichanqa, trigonta waqaychanan wasiman huñunqa; ichaga oqsataqa mana hayk'aq wañuq ninawan rupachinqa.

Chaymantataqmi Jesus hamun Galileamanta Jordánman, Juanman, paypa bautizasqa kananpaq. Mateo 3:7–13.

Jesusqa Galileamantam hamurqan, chayqa qhawachin Juanpa chumpinpa charninwan hinallataq Bethabará sutipa nisqanwan tinkispa huk kutiriy p'unlluta. Ñan waqichiypi Juanpa llamkayninqa, chaymantaga, Cristopa llamkayninman tukurqan ahdota takyachinampaq. Kimsa chunka watakuna waqichiyqa tukukuqñan karqan, chaymantataq chakatasqa qhepapi ñawpaqpi ima qhepapi ima kimsa wata kuskan qallariqan.

Juanpa willakuyninqa huk amonestakuy karqa hamuq piñakuymanta Jerusalén llaqtapa thuñisqampi, chay thuñisqaqa kay pacha tukukuynintapas, hinaspa qanchis qhepa plaguakunatapas unanchan. Chay amonestakuy willakuyqa Islam nisqapa contexto ukunpi churakusqa karqa, hinaspa huk runamanta apasqa karqa, paymi mana sapaqllachu Malakíasqa ñan allichaq kachaqninta hunt'arqa, hinaspa Isaíasqa chunlla pampapi waqyaq simintapas, aswanpas Elíasqa willakuynintawan, imaraykuchus Juanpa p'achankuna Elíasqa p'achankunaman rikch'akurqan, hinaqtin Juanpa willakuyninpas Elíasqa willakuyninman rikch'akurqan.

Paymi nirqan: “¿Ima rikch'aq runaqa karqan qankunata tinkuq hamuspa, chay simikunata nispa?” Paykuna kutichirqanku: “Payqa chukcha aswan achka runan karqan, qarawan watasqa wach'unpi.” Hinaspan nirqan: “Payqa Elías tisbita runanmi.” 2 Reyes 1:7, 8.

Paykunaqa Juanta, manataq Elíasmanta, tapukuykuymán karqan: “¿ima hina runan karqa payqa?” nispa, kutichisqankuymán karqan: “chukcha achka runan, qarawan watasqa karqan wiqsan muyuriqninta” nispa. Juanpa suqta killayuq llank'aynin llapantinmi rikuchisqa kachkan chay pasajepi, maypichus qhepa kaq, tawa ñiqin mirayqa sut'inchasqa hinaspa hallchasqa kachkan. Laodiceaman chay willayqa paykunaman chiqanta maqan Diospa pacton llaqtan kasqankumanta rimayta; hamuq phiñakuymantataq paykunata waqyan, imaynachus sach'akunapa saphinta hachawan takaywan rikuchisqa hina. Chay willaypiqa karqanpas Cristoqa Juanwan qallarisqa pruebay ruwanakuyta tukuchanqa nispa. Qhepaman Mateo libropi, Jesuspas judío runakunata “mach'aqwaykuna miraynin” nispa sutichan; hinaspataq Juanpa sach'ata kuchuy yuyayninmanta hap'ipakuspa, imaraykutaq chayta rurashan nisqata sut'inchan.

Sáchata allin kasqanta ruraychis, chaynallataq rurunpas allin kanqa; ichaqa sáchata mana allin kasqanta ruraychis, chaynallataq rurunpas mana allin kanqa; imaraykuchus sáchataqa rurunwanmi reqsinakuy. Mach'aqwaykunapa miraynin, imaynataq qankuna, mana allin kaynikichispi kashaqtiykichis, allin simikunata rimayta atinkichis? sonqopi hunt'asqa kaqmantan simi rimarin. Allin runaqa sonqonpi allin qhapaq kaymanta allin imakunatan orqomun; mana allin runataq mana allin qhapaq kaymanta mana allin imakunatan orqomun. Ichaqa niykichis: runakuna ima yanqa simitapas rimashankuman chayqa, taripay p'unchawpi chaymanta cuentata qonqaku. Qampa simiykikunawanmi justificados kasunki, qampa simiykikunawanmi condenados kasunki. Mateo 12:33–37.

Taripay p'unchawqa, iskay ñiqin kamachiyman hina, tawa kaq miraypi kashan. Taripayqa rimanchis willakuy patapi sayarishan, chay willakuytaq sonqonchismanta llusqsimun. Chay rimanchis willakuymín reqsichin, Pedro-pa “akllasqa miraynin” kasqanchista icha “mach'aqwaykunaq miraynin” kasqanchista. Iskay klaseykunapas rikuchikunku huk pruebay tukukuyninpi, maypichus Cristoqa, hallp'a pichana runa hina, pampanta pichan. Chunka sipaskunaq rikch'ayninpi aceite hina, chay willakuyqa millay sonqo icha allin sonqowanmi sut'ichasqa. Cristo-pa nisqanqa yapamanta nin: kay mach'aqwaykunaq mirayninqa, tawa kaq hinaspa qhipa miray kaspan, huk señalta mask'an; paykunaman qusqan sapa señaltaq Jonás-pa señalnmi karqa.

Hinallataq escribakunamanta, fariseokunamantapas, Payta kutichispa nirqanku: “Yachachiq, qanmanta huk señalta rikuyta munayku” nispa. Payqa kutichispa nirqan: “Mana allin,

waqllikuq miraymi huk señalta maskhan; ichaqa manam ima señalpas qosqachu kanqa, aswanpas profeta Jonásqa señalninlla. Imanam Jonás kimsa p'unchaw kimsa tuta hatun challwapa wiksampi karqan, chayhinam Runapa Churipas kimsa p'unchaw kimsa tuta hallp'apa sonqonpi kanqa. Ninive llaqtayoq runakunaqa kay miraywan kуска juiciopi hatarinqaku, hinaspan huchachanqaku; imaraykuchus paykunaqa Jonásqa willakuyninwan wanakurqanku; hinaspa, qhawariychik, Jonásmanta aswan hatun kaypi kachkan. Uray llaqtamanta reinaqa kay miraywan kуска juiciopi hatarinqa, hinaspan huchachanqa; imaraykuchus payqa kay pachapa aswan karu kuchunkunamantam hamurqan Salomonpa yachay-sapankayta uyariq; hinaspa, qhawariychik, Salomonmanta aswan hatun kaypi kachkan" nispa. Mateo 12:38-42.

Cristoqa judíokunata mach'aqwaypa miraynin nispa rimarqan, hinaspataq juchachaymanta rikch'achiykunata llamk'achin, imaynan Jonásqa willakuynin, hinallataq Salomonpa yachayniyuq willakuynin. Jesúsqa contexto nisqawan reqsichispa, iskay testigokunawan kуска, mach'aqwaypa mirayninqa tawa kaq miraymi kasqanta reqsichin, tawa kaq miraypitaq juchachayqa hunt'akuchkan.

Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa estandarte, icha qhipa p'unchaykunapa señalanmi, imaynachus Diospa kamachikuyninpas, Sabbathpas kan. Jonásqa señalninqa kawsarimuypa señalnmi, chaymi Cristoq p'unchayninpi judíokunapaq Karqa paypa bautismon, maypachachus Espíritu Santo uraykamurqa, urpi hina rikuchisqa. "Jonás" sutinqa "urpi" ninanmi. Jonás, Juan Revelador, Daniel, José, Lazaropas pachak tawa chunka tawa waranqa runakunatan rikuchinku, paykunaqa kawsarichisqa kanku ñanpi wañusqa kaymanta kimsa p'unchay kuskan. Chaymantaqa Laodiceamanta Philadelphiaman tikranankupaqmi kanku, chayhinataq qanchismantapuni pusaqman tukunku. Jonásqa bautismotan rikuchin, yakuyman wikch'usqa kasqanrayku, challwa hatun uywa mikhuptin simbolicamente wañurqa. Chaymanta qhipaqa kawsarichisqa karqa, imaynachus Juanpas kawsarichisqa karqa timpuq aceitementa orqosqa kasqanpi, imaynachus Danielpas leonkunapa mach'ayninmanta orqosqa kasqanpi, Josépas t'oqomanta orqosqa kasqanpi, hinallataq Lazaropas, Cristoq p'unchayninpi sellakuy milagro hina. Judíokunaqa mana atirqakuchu Jonásqa señalninta rikuyta, imaynachus Cristoq kawsarimuyninwan rikuchisqa karqa, aswan sut'itaca mana rikurqakuchu Adventismopas 9/11 señalta rikunankumanta, chaymi Jonásqa señaln.

Kay qatiqkunata qatiq artikulopiqa mast'arisunchik.

"Diospa llaqtanman qayllapi karupi kaqkunaman kanan hamunanpaq willakuyqa kinsa kaq angelpa willakuyninmi. Kay willakuyta entiendenanpaq maskhaqkunaqa manam Señorpa pusasqan kankuchu Palabrata hina ruraspa chayhina apaykachasqa yuyayman churanankupaq, mayqinchus pampa sayariyninta urmachinman, hinallataq feepa pilarninkunata hurqunman, chay feetaqmi Qanchis p'unchay Adventistakunata kunan imayna kasqankuman tukuchirqan. Cheqaqkunaqa, Diospa Palabranpi sut'inchasqa profeciapa siq'inpi ñawpaqman purisqanchikman hina, kikinkupa ordenninpi kicharispas hamusqankumanta, kunan p'unchaypas cheqaqmi, sagrado, wiñaypaq cheqaqmi. Ñawpaq pacha experienciachikpa historianta paso paso puriqkuna, profeciákunapi cheqaqpa watayninta rikuspanku, wakichisqa karqanku llapa k'anchaypa rayan chaskinankupaq hinallataq kasukunankupaq. Paykunaqa

mañakuspanku, ayunaspanku, maskhaspanku, cheqaqta pakasqa quri qillqakunata hina allin allin asispanku, Santo Espiritutaq, yachanchik, yachachiwanchik hinaspa pusawanchik karqan. Achka teoriakuna rimarisqa karqan, cheqaqman rikch'akuyuniyuq; ichaqa pantasqa sut'iychaykunawan hinaspa mana allin churakusqa qhelqa textokunawan chaqrusqa kaspanku, peligroso pantaykunaman pusarqan. Allinta yachanchik imaynatas sapa cheqaq nisqa takyachisqa karqan, hinaspa Diospa Santo Espiritunwan sellosqa churakusqa karqan. Tukuy chay tiempopin uyarikuspa karqan voces: 'Kaymi cheqaq,' 'Ñoqam cheqaqta kani; qatillawaychis.' Ichaqa willakuykuna hamurqan: 'Ama paykunata qatikuychischu. Mana ñoqachu paykunata cacharqani, ichaqa paykunaqa purirqanku.' (Qhaway Jeremías 23:21.)"

"Señorpa pusasqankunaqa allinta reqsisqa karqan, paypa sut'inchayninkunapas ancha musphaypaqmi karqan ima kaq cheqaq kasqanmanta. Huk punto huk puntomantaqa hanaq pacha Dios Señormi sayachirqan. Imachus chay p'unchaykunapi cheqaq karqan, chaymi kunanpas cheqaq. Ichaqa uyarisqa simikunaqa mana chinkanchu—'Kaymi cheqaqqa. Musuq k'anchayniyoq kani,' nispá. Ichaqa kay musuq k'anchaykunaqa profecía nisqapa siq'ikunapi rikuchikunku Simita mana allinta churaypi, hinaspa Diospa llaqtanta ancla mana kaqta hina wayrawan apachikta saqeypi. Sichus Simi yachaq runaqa Diospa llaqtanta pusasqanpi Dios rikuchisqan cheqaqkunata hap'ipakunman karqan chayqa, chay cheqaqkunata umallinman, allinta yuyayninpi churanman, hinaspa ruwasqan kawsayninman apanman, chayqa k'anchaypa kawsay canalesninmi kanman karqan. Ichaqa pikunachus musuq teoriakunata mask'aspa yachayman churakunku, paykunaqa cheqaqwan pantayta hukllachasqayquqmi kanku; hinaspa kaykunata allinpaq rikuchiyta munaspaqa, rikuchirqanku divino altarmanta mana mechankuta hap'ichisqankuta, hinaspa tutayaypi wañusqanta." Selected Messages, libro 2, 103, 104.